

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veljurih h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nove zveze.

Na evropskem političnem obzorju se pripravljajo nove važne izpremembe in vse kaže, da se tudi izvršijo.

Stara trozveza mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo se je izrabila in preživela in njene ure so za nje obstanek vsaj v dosednji obliki takorekoč štete. Nastaja pa vprašanje, kaj stopi na mesto te trozveze, ako se ista razdere? Ker nove zveze morajo na mesto starih po naravi nastopiti, — kajti danes je ni tako močne države na svetu, katera bi sploh ne potrebovala zaveznikov.

Posamezne zvezne države pa so v dokaj kočljivem položaju in to zaradi tega, ker obstanek istih v starih zvezah ni ne z gospodarskega ni s političnega stališča prav mogoč, a jih v sklepanju novih zvez ovira tudi to in ono. V takem položaju se v prvi vrsti nahaja sosedna nam Italija, za njo pa več ali manje tudi Nemčija.

Italija v prvi vrsti stremi za tem, da stopi v prijateljske odnose do Francije, kateri bi bili za njo tako v gospodarskem, kakor i v političnem oziru večjega pomena nego pa je njeno dosedanje stališče v trozvezi. A mej tem, ko sklepa zvezo s Francijo, se mora zajedno ozirati na svoji stari zaveznici Avstrijo in Nemčijo, zlasti na poslednjo. Kajti znano je, v kako sovražnem razmerju se nahajata Nemčija in Francija.

O priliki sestanka nemškega državnega kancelarja grofa Bülowa z italijanskim vnanjim ministrom Prinettijem zadnji četrtki v Benetkah, pišejo sicer italijanski listi, da tako Nemčija ko Francija tekmuje, med seboj za naklonjenost Italije, resnica pa je vendarle, da je Italija ista, k' želi ljubezni Francije, ki pa bi se ne hotela zajedno zameriti iste sovražnici Prusiji.

Znaki za zblizanje Italije in Francije so že jako vidni.

Izjave francóškega vnanjega ministra Delcassé-ja v francózkem senatu so bile v italijanskih diplomatskih krogih jako laskavo sprejete in so bile vidni izraz simpatij Francije za svojo latinsko

sorodnico Italijo. Razun tega se je že ustanovila francozko-italijanska kreditna banka za pospeševanje obojestranskih gospodarskih interesov in so se vršili mnogi izrazi simpatij med vojaštvom obeh držav. Iz vseh teh pojavov je že razvidno, da obe državi hrepenita po skorajšnji medsebojni spravi, katero je motila Crispijeva, Nemčiji naklonjena politika. Obe državi pa imata še svoje zasebne vzroke zblizanja. Italija se želi okoristiti na Franciji z ozirom na bedni položaj njenega prebivalstva, išočega v inozemstvu zaslužek, dočim jej dosedanja zaveznica Nemčija gospodarski le škoduje, — a Francija bi svojo sosedo rada iztrgala iz zavezništva z obsovažljeno Nemčijo, katero želi videti osamljeno na evropskem ozemlju.

Radi tega sestank grofa Bülowa s Prinettijem v Benetkah minulega četrtka seveda ni mogel napraviti v Parizu dobrega utisa, ali baš to utegne siliti Italijo, da se tem bržeje jasno izreče na jedno in drugo stran in posledica temu bode sprememba v politiki zveznih držav.

Avstrija je za vse možne slučaje itak pripravljena; kajti njeno približanje k Rusiji je gotova stvar. Mej Avstrijo in Italijo vladajo sicer neke napetosti iz prejšnjih dob, ali te napetosti utegne izgladiti baš približanje Italije k francozko-ruski dvozvezi. Potemtakem bi ostala zares nekako osamljena Nemčija in ako ne varajo znamenja, je baš ona ista, ki se prizadeva za ohranjenje dosedanjega položaja na evropskem kontinentu.

Ali naj si bodo bodoče zveze kakoršne koli, previdnost bode zahtevala, da se spremembe izvršijo v prvi vrsti na gospodarskem polju, ker ojačenja na istem: so potrebne jedni ko drugi.

Politični pregled.

Šhod katol. društva na Dunaju.

Dne 26. marca se je vršilo na Dunaju slavnostno zborovanje katoliškega šolskega društva. Načelnikov namestnik o. c. svetnik Porzer se je v otvoritvenem govoru spominjal papeževega jubileja ter izražal željo po popolni svobodi papeštva.

zato, ker tam lomijo kamnje (mažarski „kő“ kamen) za stavbeno gradivo. Tukaj se nahajajo mnoge in pogleda vredne tovarne in obrtne stavbe in opekarne na par, najbolj znamenite in mikavne ste pa obe veliki pivovarni, najgromnejše zaloge pa ima novo meščansko pivovarno društvo na delnice. Tako se mi je to razlagalo na tem kratkem pa znamenitem potovanju, na katerem potu so bili 1849 l. krvavi boji med banom pl. Jelačićem in Schlickom (oba Feldzeugmeistera), pa med upornim poveljnikom generalom Klapka. Slavni ban se je napolil 6. apr. iz Pešte s svojimi graničarji in drugimi četami proti Gödöllö, da bi se združil z 2. armadnim zborom generala Schlicka; ali dva sovražna armadna zborata pod Klapkom in Perezel-om sta korakala za njim. Cesarski general-major Rastić se je ustavil s svojo četo v nižavi Izašega, da se odpočije in si skuha „menaza“; ali komaj so napravili pod kotli ogenj, pa za kuhanje ni bilo več časa, in razvnel se je med sovražnima zboroma krvav boj. Pri tem so pa imeli Mažari to prednost, da so bili zakriti v gozdu nad Izašegom.

Hrvaški graničarji otočanskega polka so naskočili sovražnika z bajoneti, pa brezvspešno. Naenkrat pa pridrvijo Ma-

Načelnik zveze katol. učiteljev Moser je zavračal napade na vero, kritiziral proćodrimsko gibanje in slavil vzgled, ki ga je podal prestolonaslednik. — Na občnem zboru katol. šol. društva prejšnji večer je načelnik Schwarz mej drugim omenil, da je v minulem letu društvu prirastlo 6000 članov. Govornik se je spominjal velikodušnega čina prestolonaslednikovega in kazal na potrebo ustanovitve katoliškega vseučilišča in srednjih šol.

Veleizdajstvo v Rusiji.

Na mejni postaji Aleksandrov so bili aretirani trije višji ruski (?) častniki, ki so potovali iz Varšave v Berlin. Imeli so pri sebi potne liste izgotovljene od nemških uradov. Aretacija je v zvezi z veleizdajstvom polkovnika Grimma.

Vojna v južni Afriki.

Zadnjih so poročali listi, da so Angleži izvojevali znamenito zmago nad burskim poveljnikom Delarey-em, zmagovalcem Methuena. Ob enem se je povdarjalo, da o tej angleški zmagi se ni zanesljivih poročil. In res, zdaj poročajo listi, da je bila vest o tej „zmagi“ v angleških listih le gola izmišljotina, naperjena v to, da bi ž njo uplivali na sedanja pogajanja za mir. Mir se baje v kratkem sklene, ker je tudi Schalk Burger za mir. Pogajanja bode vodil maršal Wolseley mesto kapskega guvernerja Milnerja.

Domače in razne novice.

Nj. Eminenca kardinal dr. Missia. — Kapitelj stolne cerkve razpošilja to-le osmrtnico: Kapitelj prvostolne cerkve v Gorici naznanja poln globoke žalosti, da je ponedeljek, dne 24. marcija ob 12 $\frac{1}{2}$ po noči, v 64-letu svojega življenja previden se sv. sakramenti mirno v Gospodu zaspal Njega Eminencija prevzišeni gospod gospod Jakob Missia, svete rimske cerkve kardinal-presbiter pri sv. Štefanu na Monte Coelio, knez-nadžkof goriški in metropolit, Njega c. kr. Veličanstva pravi tajni svetnik, vitez ces. avstr. reda železne krone 1. vrste, član gosposke zbornice in goriškega deželnega zbora, doktor bogoslovja in modroslovja, itd. Pogreb bode sredo, dne 2. aprila ob 9. uri zjutraj. Zemeljski ostanki prevzišenelega pokojnika se prenesò iz knez-nadžkofijske domače kapele, v stolno cerkev, od tod po slovesnih zadušnicah na sv. Goro k počitku.

Te dni je bilo vse polno ljudstva, ki je prišlo kropit truplo Nj. Eminence; prišlo je mnogo ljudij tudi z dežele.

zarji iz gojzda z vso silo, toda avstrijska konjica jih naskoči ter zapodi daleč notri v gozjd. Pa ravno ko je jenjalo streljanje za malo časa, podere na tla sovražna topovska kroglja poveljnika prvega otočanskega bataljona, majorja Davida Pešiča, ki je bil že v prejšnjih bitkah ranjen in odlikovan za svoje junaštvo. „Gospod stotnik Sekulić, prevzemite Vi poveljništvo bataljona, major je mrtev“, tako je zaklical bataljonov adjutant, in ta stotnik je boj nadaljeval. Vrlega mrtveca so pa peljali nekteri vojaki na lojtraneah v Pešto.

Trg Izašeg so pa potem zažgale sovražne granatnice ali haubice in bataljon ni mogel obdržati (proti premoči sovražnika) bojišča. Trikrat so naskočili 3 otočanski bataljoni in en bataljon Ogulincev na desni strani ležeči grič, ter ga osvojili, slednjič pa so se morali pred premočjo sovražnika umakniti.

Hud ogenj iz topov je bljuval pod poveljništvom slavnega in za Hrvate nepozabnega bana Jelačića iz njegove ugodne postojanke na Klapkove čete; kljub temu bi le bila premoč sovražnika porazila 1. vojni zbor, ako bi bil ta vso svojo moč osredotočil proti banovim četam; ali iz 3/4 ure oddaljenega Gödöllö je poslal ge-

K pogrebu pride ne samo z naše dežele marveč tudi iz sosednjih ogromno število duhovnikov in drugih vernik ov. Posebno s Kranjskega odposljejo razna društva svoje deputacije.

Nj. Veličanstvo cesarja bosta zastopala grof Ezyra ky in grof Paar.

Krsto bodo nosili duhovniki in sicer, ako bode lepo vreme, odprto.

Vstajenje. — Kakor vsako leto, praznovalo se je tudi letos v soboto vstajenje na prav slovesen način. Ob peti uri popoldne se je vršilo vstajenje v stolni cerkvi ob ogromni udeležbi vernega občinstva. Procesijo je vodil kapitularni vikar Jordan ob asistenci mnogoštevilne duhovščine. Svirala je meščanska godba. Ob 6. uri je bilo vstajenje v župni cerkvi sv. Ignacija na Travniku, tu je vodil slavnost domači župnik g. Kokošar ob spremstvu duhovščine. Sprevod je spremljala častna kompanija vojakov in in je svirala vojaška godba. Na Placuti je bila slovesnost vstajenja ob 7. uri zvečer. Kakor vsako leto, bil je tudi letos ves trg čarobno razsvetljen; na vseh oknih so gorele sveče in prižigali so se umetalni ognji. Svirala je mestna godba; vernega občinstva pa se je uprav trlo. Prav lepo se je obnesla ob ogromni udeležbi vernikov procesija tudi pri oo. Kapucinih. Ulic, po katerih se je pomikala, bile so vse krasno razsvetljene; prižigali so se na več krajih umetalni ognji. Posebno krasno in nekaj v resnici izvanrednega je bilo kolo na senenem trgu, katerega je napravil g. Makuc, in s katerem se je izkazal v resnici pravega mojstra. Slovesnost je jako poveljevalo sviranje vojaške godbe. Na istotako slovesen način se je praznovalo vstajenje v nedeljo zjutraj ob 6. uri na Kostanjevici in pri sv. Roku Podturnom.

Predrzní Terziti. — Dne 8. septembra l. 1899 je pisal dr. H. Tuma: „Grofa Coroniinja se iznebimo tako ali tako. Da bi le še dal obečanih 100 tisoč gld. za vipavsko železnico, potem pa z Bogom!“ Ker so znani gospodje v krogu „Soče“ prav dobro poznali lahčotnost blagega grofa, začeli so ga v „Soči“ sramotiti, napadati, blatiti. S tem so dosegli svoj namen, kajti grof C se je odpovedal svojemu državnozbornemu mandatu. V svojem odstopnem pismu je navedel med drugim kot vzrok „perfidno počenjanje in vedenje nekaterih maloštevilnih spletkarjev in zdražbarjev, katero pri rojakih ne le ne nahaja odločne zavrnitve, marveč jim celo ugaja.“ —

neral grof Schlick*) (po rodu Slovak) stiskanemu krđelu pomoč, in sovražnik je pobegnil nazaj. Vkljub temu pa trdijo Mažari v svoji zgodovini, da so oni pod poveljnikom Klapkom premagali bana pl. Jelačića 6. aprila 1849, kar pa ni res; saj pričajo tudi posledice te bitke o nasprotnem! Ker je bilo isti dan že pozno zvečer, se je zbral ves l. armadni ali vojni zbor polagoma v Gödöllö. Trije otočanski bataljoni so imeli isti dan 91 mož zgube, med mrtvimi in ranjenimi. Ker so potem stopali pod poveljnikom južne armade, čez katero je bil ban imenovan od cesarja, v vednih bojih, ni čudo, da je v istih bojih toliko mož padlo, da jih je od 3 bataljona Otočanov prišlo po vojni domov komaj nekaj nad eno tretjino, namreč od 1.400 mož komaj 580! To je bilo strašno tem bolj, ker je bila večina njih zakonskih mož. O žalostni spomini za zdaj toliko tlačeno hrvaško zvestobo! Do 40.000 udov je ostalo po tej vojski! —

*) Tega odličnega generala konjice, je imel pisec tega čast videti na Reki 6. junija 1859; on se je kmali potem vdeležil tudi bitve pri Solferinu 24. junija 1859. Na eno oko je bil slep, pa vendar vrl vojak. Pis.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dalje).

Izlet v Gödöllö preko Izašega in nekaj zgodovine iz leta 1848-49.

Ker sem želel obiskati tudi ces. in kralj. grad Gödöllö, ki leži severo-vzhodno od Budapešte na progi, ki vodi v po zlati rudi imenitno Ščavonco in ščavniško pogorje, mi je moj prijatelj 5. dan mojega tamošnjega bivanja tudi rad vstregel, ter je povabil še enega svojega prijatelja-stotnika, da smo po reku: „trije činijo družbo“, skupno napravili nepozaben izlet v te iz leta 1848-49 znamenite kraje in bojišča. V ta namen smo se peljali skoz mnogo ulic na že preje omenjeni ogromni vzhodni kolodvor ali Centrale. Ker se štabni častniki vozijo v I. razredu, sem se ve da tudi jaz prvokrat vstopil ter se vozil v tem razredu, ki je ves elegantno opravljen za visoko gospodo. Vozili smo se pa z naglicem tje ob 2 $\frac{1}{2}$ pop. Peljali smo se skoz X. okraj: „Kőbánya“ ali Kamnolom (Steinbruch), ki spada še pod Budapešto. Tako se imenuje ta okraj

Goriški Slovenci britko občutijo izgubo tako vplivnega in odločnega zagovornika slovenskih koristi. To občutijo tudi krivci grofovega odstopa ter skušajo resnico pačiti in krivdo na druge zavračati. V zadnji številki „Soče“ namreč trdi ti predzreži, da je grofa prisilila klerikalna politika k odstopu, da so pisali o grofu obzirno in da ni o kakih surovih pobalinskih napadih na grofa v „Soči“ ne duha ne sluha.

Da je to le gola hinavščina in predrzna laž, naj dokažejo nekateri citati iz predlanske „Soče“. Ta list, ki je že obljubljal skoraj vse goriške rodoljube, pisal je o grofu C: „Visokorodni grof je zlorabil zaupanje našega naroda in sam pomagal vstvariti sedanje res škandalozne razmere. Med Slovence je zašel po naključju, ker se je bil sprl z Italijani zaradi svojega žepa, ki tlačil pa tudi nas Slovence. Našega naroda ni čislal, njegovih težav in potreb ne pozna, slovenski jezik mu je tuj! — — vrnil se je bil med Slovence, da bo moč in vpliv državnega poslanca zlorabil za bič, kateri bo vihtel nad Italijani — — —“

Kdo bo pošiljal za svojega zastopnika v parlament moža, ki nima nikake sposobnosti za parlamentarno življenje in je vrhu tega še grof, navzet srednjeveških nazorov, ki smatra zaupanje svojih volilcev le za lakajsko udanost svojih kolonov!

Volilci! Dokažite, da niste tisti srednjeveški hlapiči ošabnih nemških grofov in vitezov, ki so se bili prilepli v naše kraje, kjer se jim je imenitno godilo ob žuljih naših pradedov, katere so v zahvalo davili in obešali v svojo največjo zabavo!

V drugih člankih imenuje „Soča“ grofa C. srednjeveškega grofa, lahkoživega plemiča, le pičlo izobraženega moža, muhastega človeka, steber korupcije itd.

S takimi nesramnimi napadi so se „znehbili“ grofa C. In zpač se drzne „Soča“ trdit, da je grof odstopil radi klerikalne politike, da ga ni pobalinsko napadala, marveč obzirno o njem pisala!

Predrzni Terziti!

Za italijansko vseučilišče v Trstu. — Včeraj popoldne so sklicali nekateri ital. visokošolci v tuk. gledališču v smislu § 2. društvene postave shod, h kateremu so zbornali vse polno raznovrstnega občinstva obojega spola, največ seveda srborite mladeži. Na dnevnem redu je bilo vprašanje glede ustanovitve ital. vseučilišča v Trstu. Tu so se skušali v govorništvu razni mladi gospodje, katerim je pa občinstvo burno ploskalo, naj so pa isti govorili pametno ali neumno. Največje navdušenje je baje nastalo, ko je nekdo zaupil: „Viva l' Italia!“, kar je odmevalo z velikanskim šundrom po celim gledališču.

Ko so se mladi gospodje po shodu pri banketu nekoliko okrepčali, drli so po mestnih ulicah ter prepevali razne izzivajoče pesmi ter kričali „Viva Gorizia italiana!“ itd.

Med pesmimi, katere so gospodje prepevali, so se nahajale tudi razne garibaldinske. Mej temi tudi ona z refrénom: „Va fuori d' Italia, va fuori straniero“.

Opomniti moramo, da ni kričanje teh pobčev našlo med občinstvom nahajajočim se po ulicah, nobenega odziva, le kak gologlavi poglavček je semtertija vmes zažvižgal. Zaradi tega nastop teh mladih gospodov ni vrgel zemlje iz tečajev. Vendar pa so taki klici in take pesmi z refrénom, kakoršnega smo gori navedli, velika predrznost in bi morale poklicane oblasti taki nastope preprečiti. Vsaj tudi v Trstu začeli so naši ljubeznjivi sosedje s takimi nastopi. Ko se je pa vlada na take nastope opozorilo, rekala je ona vedno, da so to otročarije ter se ni zanje prav nič zmenila. Dne 14. in 15. februarja t. l. pa se je pokazalo, da je iz teh prejšnjih „otročarij“ nastala prav resna otročarija, katere se ni dala odpraviti z mokro kunjjo, marveč z — bajoneti in kroglijami.

Zaupni shod štajerskih domoljubov v Celju je sklenil sledečo izjavo: Dne 24. sušca 1902 v celjskem „Narodnem domu“ vsled vabila svojih tukajšnjih deželnih poslancev zbrani Slovenci izrekujejo enoglasno svoje globoko obžalovanje, da je „Slovenski Narod“ v svojem listu od dne 24. t. m. štajerskim Slovincem priporočil kompromis v stvari samostojnih slovensko-nemških nižjih gimnazijskih razredov v Celju.

Tak nasvet smatrajo zbrani celjski Slovenci za opomin k nad vse sramotilnemu popustu osnovnih prihodov kulturnih zahtev, k odstopu od ene prvih pridobitev glede svojih srednjih šol in tako k nemoškemu, strahopetnemu, breznačajnemu begu iz boja za obstanek naroda slovenskega.

Časnik, ki vabi štajerske Slovence v kompromis glede samostojnih slovensko-nemških gimnazijskih razredov v Celju

v katerih se vsaj trije predmeti učijo v slovenskem jeziku, — časnik, ki popolnoma prezira ravno v zadnji dobi tako glasno in sijajno dokazane pravice štajerskih Slovencev do treh popolnih srednjih šol slovenskih, — časnik, ki očigled tej sveti pravici nasvetuje popust one tako težko pribojevalne malenkostne trohice od te pravice, — časnik, ki to postojanko podira, — tak časnik ni in ne more biti glasilo štajerskih Slovencev.

Ako bi res kak slovenski državni poslanec omejeval svoje parlamentarno delovanje v obrambo Celja v zmislu „Slovenskega Naroda“, tak poslanec bi bil nevreden zaupanja svojih volilcev.

Dr. Dečk o, Baš, predsednik zbora. poročevalec.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1 do 25. marca poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Srednjemestna in šentjakobsko-trnovska ženska podružnica v Ljubljani po predsednicah Fr. dr. Tavčarjevi in Iv. Supančičevi dohodek veselice 1128 K, dr. Fr. Stor v Ljubljani Iv. Veselovo sapuščino 281988 K, veletržec Fr. Kollmann v Ljubljani ob svojem ozdravljenju za pihre 300 K, upravnništvo „Slov. Nar.“ 14690 K, Mohorjani na Dražgošah 3 K, begunjski Mohorjani na Gorenjskem 12 K, izkupilo za podarjeno uro 10 K, šentjakobski Mohorjani v Ljubljani 2420 K, neimenovan dobrotnik 100 K, občina Vremski Britof 20 K, podružnice: ženska v Novem mestu 264 K, izvenakademična v Gradcu 100 K, ženska v Mariboru 155 K, za Slov. Gradec in okolico 4181 K, v Gorjah na Gorenjskem 30 K, moška v Celju 15307 K, v Ilirski Bistrici 54 K, ženska v Celju 300 K, ženska v Ribnici pokroviteljstvo 200 K, (po „Sl. N.“); posojilnice: v Mariboru 100 K, v Črnomlju 30 K, v Konjicah 50 K, v Brezicah 40 K, v Trebnjem 20 K, v Kamniku 50 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Samega sebe zažgal v zaporu. — V Celovcu so aretirali 21 letnega agenta in diurništa J. Gradišarja radi tatvine in goljufije. Ko so ga zaprli, začulo se je skoro iz njegovega zapora divje vpitje. Odprli so vrata in našli Gradišarja — v ognju. Zažgal si je obleko z žvepljenko, katero pri vizitaciji policaji niso opazili. V bolnici je Gradišar izjavil, da se je nalašč zažgal, da se ogne preiskavi. Nekaj trenutkov po tej izjavi je Gradišar vsled dobljenih poškodb umrl.

Papirnat denar se je začel najprej rabiti na Španjskem. L. 1482. je jela vlada Mavrov na Španjskem počasi razpadati. Španjci so že prišli do mesta Alhama, ležečega v samem središču kraljevega kraljestva, ter so mu vzeli trdnjavo. Kalif Mulej-Hazan je nabral zadnje moči, da bi odvezel Špancem to važno postojanko. Španjci so se borili kot levi in kmalu bi se morali udati, ker je v blagajnicah zmanjkalo denarja. V tem pride gubernatorju grofu Cendili dobra misel v glavo. Nasvetoval je kralju, da bi dal v promet papirnat denar. Bil je to denar napravljen iz lepenke; na jedni strani je bila napisana vrednost papirja, na drugi podpis grofa Cendile. Zajedno je bilo ukazano, da morajo ne samo vojski, ampak vsi prebivalci Alhama pod strogo kaznijo sprejemati ta papirnat denar za tako ceno, katera je na njem napisana. Gubernator je ob enem razglasil, da se bodo po končani vojski ti bankovci pri vladnih blagajnicah zamenili za cvenkajoči denar. Ta misel se je pokazala v vsakdanjem življenju kot zelo dobra. Za vojaške potrebe denarja ni primanjkovalo in po končani vojski so prebivalci dobili za ta papir zlato. V tem slučaju se je zopet pokazala sila kot najboljša učiteljica človeka. Po letu 1482. se je papirnat denar rabil na cellem Španjskem in pozneje tudi v drugih krajih Evrope.

Roman reveža. — Kot krepak mož je šel Ivan Kučar v Kajro, kot slepec se je povrnil domov. Pri eksploziji dinamita je zgubil roki in oči. Neki odvetnik se je zanj zavzel in revnemu Kučaru se je pripoznala odškodnina. Požrtvovalen prijatelj se mu je ponudil, da stori korake, ki so potrebni, da se mu odškodnina izplača. Kučar mu je podpisal neki papir in njegov požrtvovalni prijatelj je prišel nazaj z veselo vestjo, da je dobil 5000 frankov odškodnine. Kučar mu je hvaležno odšel za trud 100 gld. Njegov požrtvovalni prijatelj pa je sedaj nakrat pričel veselo živeti in poplačal je vse dolgove. Nekaterim je vsled tega postal sumljiv in doznali so, da je ta požrtvovalni prijatelj slepega reveža, Pavel Kvaternik iz Meje, dobil za Kučara odškodnine 50000 frankov, a izplačal mu je samo 5000 frankov, ostalo je slepemu revežu poneveril. Danes so Pavla Kvaternika aretirali.

„Marjetice“. — Tako je naslov mali lični knjižici. namenjeni naši nežni

mladini v pouk in zabavo. Uredil jo je in založil Alojzij Merhar in jo je dobili v ljubljanskem semenišču. Vsebinska te prijazne knjižnice obsega pesnice in povesti, ki so prav ukrojene na duše nedolžne dece.

Vse v pesmih in povestih je nepriljeno, naravno kakor sta naravna cvetica in žuboreči potoček h kateremu se ljubkajoč sklanja, kadar veje pomladna sapica, tako otročja, nedolžna in šegava kakoršna je srečna prva mladost. Da so „Marjetice“ izšle v pomladi je popolnoma naravno in zato je tudi naravno, da si jo roditelji kupijo za svoje čitajoče ljubljence. Cena 60 vin.

Narodno gospodarstvo.

V varstvo domačega vina.

Poslanec Pfeifer in tovariši so v seji dne 26. febr. t. l. vložili naslednji predlog v varstvo domačega vinskega pridelka:

Notorično je dognano, da vedno bolj narašča izdelovanje umetnega vina in se s tem znatno oškodujejo vinogradniki, ki so z velikimi denarnimi in časovnimi žrtvami ter mnogim naporom obnovili svoje po trtni uši opustošene vinograde. Umestne bi bile vsled tega zakonite odredbe, ki bi zajele vedno naraščajočo produkcijo umetnih vin. To bi se doseglo bodisi z regresivnimi zakoni, bodisi z eventualno premembo pobiranja užitnine v zaprtih mestih, kakor je to že pojasnil v tej visoki zbornici prvopodpisani poslanec Pfeifer.

Ker se v zaprtih mestih pobira užitnina od vina v mestni meji, je to vino, kakor naglo pride v klet, brez vsake nadaljnje kontrole. In tako se zgodi, da mnogi nesolidni gostilničarji in trgovci, ki v kletih izdeljujejo umetno vino, od tega ne plačajo nikake užitnine ter s tem oškodujejo poštenega trgovca in krčmarja.

Pa se temu zlu vsaj deloma z uspehom pride v okom, bi se moralo vinske zaloge v zaprtih mestih ravno tako vpisati in obdačiti, kakor v kletih gostilničarjev na deželi; ta ostrejša kontrola bi ne bila nikaka novotarija, ker obstoje enake fiskalne kontrole že za sladkor, žganje, kuhanje žganja itd.

Vsled tega predlagamo: Visoka zbornica skleni: „Visoka vlada se pozivlje, da stavi primerne nasvete v označenem smislu“.

Ta predlog naj se izroči v poročanju davčnemu odseku.

Loterijske številke.

29. marca.

Grac 39 75 66 8 77
Dunaj 19 63 56 76 51

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterakih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedilj.

I priporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

Peter Drašček,

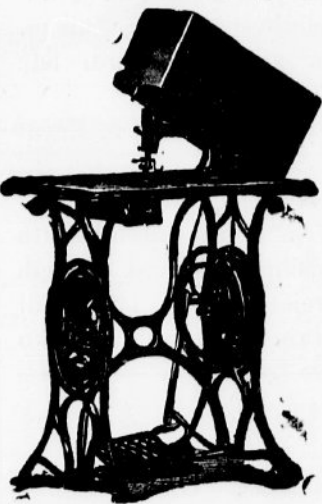
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Lepa priložnost!!

Radi pozne zimske sezone, prodajam sledeče zimsko blago

po lastni ceni

Volneno in bombažasto Jaeger perilo za dame, gospode in otroke.
Volnene in bombažaste rokavice „ „ „ „ „ „
Volnene in bombažaste nogovnice „ „ „ „ „ „
Čevlje za dom „ „ „ „ „ „
Volnene šerpe in rute. Kožuhaste ovratnike. Čepice za otroke.

I. Zornik v Gorici,

Gosposka ulica št. 7.

Edina slovenska zaloga vsih potrebščin za dame in gospode, gg. šivilje in krojače.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nove zveze.

Na evropskem političnem obzorju se pripravljajo nove važne izpremembe in vse kaže, da se tudi izvršijo.

Stara trozveza mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo se je izrabila in preživela in njene ure so za nje obstanek vsaj v dosednji obliki takorekoč štete. Nastaja pa vprašanje, kaj stopi na mesto te trozveze, ako se ista razdere? Ker nove zveze morajo na mesto starih po naravi nastopiti, — kajti danes je ni tako močne države na svetu, katera bi sploh ne potrebovala zaveznikov.

Posamezne zvezne države pa so v dokaj kočljivem položaju in to zaradi tega, ker obstanek istih v starih zvezah ni ne z gospodarskega ni s političnega stališča prav mogoč, a jih v sklepanju novih zvez ovira tudi to in ono. V takem položaju se v prvi vrsti nahaja sosedna nam Italija, za njo pa več ali manje tudi Nemčija.

Italija v prvi vrsti stremi za tem, da stopi v prijateljske odnose do Francije, kateri bi bili za njo tako v gospodarskem, kakor i v političnem oziru večjega pomena nego pa je njeno dosedanje stališče v trozvezi. A mej tem, ko sklepa zvezo s Francijo, se mora zajedno ozirati na svoji stari zaveznici Avstrijo in Nemčijo, zlasti na poslednjo. Kajti znano je, v kako sovražnem razmerju se nahajata Nemčija in Francija.

O priliki sestanka nemškega državnega kancelarja grofa Bülowa z italijanskim vnanjim ministrom Prinettiem zadnji četrtke v Benetkah, pišejo sicer italijanski listi, da tako Nemčija ko Francija tekmuje med seboj za naklonjenost Italije, resnica pa je vendarle, da je Italija ista, k zeli ljubezni Francije, ki pa bi se ne hotela zajedno zameriti iste sovražnici Prusiji.

Znaki za zblizanje Italije in Francije so že jako vidni.

Izjave francóškega vnanjega ministra Delcassé-ja v francózkem senatu so bile v italijanskih diplomatskih krogih jako laskavo sprejete in so bile vidni izraz simpatij Franciji za svojo latinsko

sorodnico Italijo. Razun tega se je že ustanovila francozko-italijanska kreditna banka za pospeševanje obojestranskih gospodarskih interesov in so se vršili mnogi izrazi simpatij med vojaštvom obeh držav. Iz vseh teh pojavov je že razvidno, da obe državi hrepenita po skorajšnji medsebojni spravi, katero je motila Crispijeva, Nemčiji naklonjena politika. Obe državi pa imata še svoje zasebne vzroke zblizanja. Italija se želi okoristiti na Franciji z ozirom na bedni položaj njenega prebivalstva, iščočega v inozemstvu zaslužek, dočim jej dosedanja zaveznica Nemčija gospodarski le škoduje, — a Francija bi svojo sosedo rada iztrgala iz zavezništva z obsovražljeno Nemčijo, katero želi videti osamljeno na evropskem ozemlju.

Radi tega sestanka grofa Bülowa s Prinettiem v Benetkah minulega četrtka seveda ni mogel napraviti v Parizu dobrega utisa, ali baš to utegne siliti Italijo, da se tem bržeje jasno izreče na jedno in drugo stran in posledica temu bode sprememba v politiki zveznih držav.

Avstrija je za vse možne slučaje itak pripravljena; kajti njeno približanje k Rusiji je gotova stvar. Mej Avstrijo in Italijo vladajo sicer neke napetosti iz prejšnjih dob, ali te napetosti utegne izgladiti baš približanje Italije k francozko-ruski dvozvezi. Potemtakem bi ostala zares nekako osamljena Nemčija in ako ne varajo znamenaja, je baš ona ista, ki se prizadeva za ohranjenje dosedanjega položaja na evropskem kontinentu.

Ali naj si bodo bodoče zveze kakoršne koli, previdnost bode zahtevala, da se spremembe izvršijo v prvi vrsti na gospodarskem polju, ker ojačenja na istem so potrebne jedni ko drugi.

Politični pregled.

Shod katol. društva na Dunaju.

Dne 26. marca se je vršilo na Dunaju slavnostno zborovanje katoliškega šolskega društva. Načelnikov namestnik J. C. svetnik Porzer se je v otvoritvenem govoru spominjal papeževoga jubileja ter izražal željo po popolni svobodi papeštva.

zato, ker tam lomijo kamnje (mažarski „kő“ kamen) za stavbeno gradivo. Tukaj se nahajajo mnoge in pogleda vredne tovarne in obrtne stavbe in opekarne na pár, najbolj znamenite in mikavne ste pa obe veliki pivovarni, najogromnejše zaloge pa ima novo meščansko pivovarno društvo na delnice. Tako se mi je to razlagalo na tem kratkem pa znamenitem potovanju, na katerem potu so bili 1849 l. krvavi boji med banom pl. Jelačićem in Schlickom (oba Feldzeugmeistra), pa med upornim poveljnikom generalom Klappom. Slavni ban se je napolil 6. apr. iz Pešte s svojimi graničarji in drugimi četami proti Gödöllö, da bi se združil z 2. armadnim zborom generala Schlicka; ali dva sovražna armadna zbora pod Klappom in Perczel-om sta korakala za njim. CesarSKI general-major Rastić se je ustavil s svojo četo v nižavi Izašega, da se odpočije in si skuha „menažo“; ali komaj so napravili pod kotli ogenj, pa za kuhanje ni bilo več časa, in raznel se je med sovražnima zboroma krvav boj. Pri tem so pa imeli Mažari to prednost, da so bili zakriti v gojzdu nad Izašegom. Hrvaški graničarji otočanskega polka so naskočili sovražnika z bajonetni, pa

Načelnik zveze katol. učiteljev Moser je zavračal napade na vero, kritiziral proćodrimsko gibanje in slavil vzgled, ki ga je podal prestolonaslednik. — Na občnem zboru katol. šol. društva prejšnji večer je načelnik Schwarz mej drugim omenil, da je v minulem letu društvu prirastlo 6000 članov. Govornik se je spominjal velikodušnega čina prestolonaslednikovega in kazal na potrebo ustanovitve katoliškega vseučilišča in srednjih šol.

Veleizdajstvo v Rusiji.

Na mejni postaji Aleksandrov so bili aretirani trije višji ruski (?) častniki, ki so potovali iz Varšave v Berlin. Imeli so pri sebi potne liste izgotovljene od nemških uradov. Aretacija je v zvezi z veleizdajstvom polkovnika Grimma.

Vojna v južni Afriki.

Zadnjič so poročali listi, da so Angleži izvojevali znamenito zmago nad burskim poveljnikom Delarey-em, zmagovalcem Methuena. Ob jednem se je povdarjalo, da o tej angleški zmagi še ni zanesljivih poročil. In res, zdaj poročajo listi, da je bila vest o tej „zmagi“ v angleških listih le goja izmišljotina, naperjena v to, da bi z njo uplivali na sedanja pogajanja za mir. Mir se baje v kratkem sklene, ker je tudi Schalk Burger za mir. Pogajanja bode vodil maršal Wolseley mesto kapskega guvernerja Milnerja.

Domače in razne novice.

Nj. Eminenca kardinal dr. Missia. — Kapitelj stolne cerkve razpošilja to-le osmrtnico: Kapitelj prvostolne cerkve v Gorici naznanja poln globoke žalosti, da je ponedeljek, dne 24. marčija ob 12^{1/2} po noči, v 64-letu svojega življenja previden s sv. sakramenti mirno v Gospodu zaspal Njega Eminencija prevzišeni gospod gospod Jakob Missia, svete rimske cerkve kardinal-presbiter pri sv. Stefanu na Monte Coelio, knez-nadškof gorški in metropolit, Njega c. kr. Veličanstva pravi tajni svetnik, vitez ces. avstr. reda železne krone 1. vrste, član gosposke zbornice in goriškega deželnege zbora, doktor bogoslovja in modroslovja, itd. Pogreb bode sredo, dne 2. aprila ob 9. uri zjutraj. Zemeljski ostanki prevzišenege pokojnika se preneso iz knezo-nadškofijske domače kapele, v stolno cerkev, od tod po slovesnih zadušnicah na sv. Goro k počitku.

Te dni je bilo vse polno ljudstva, ki je prišlo kropiti truplo Nj. Eminence; prišlo je mnogo ljudij tudi z dezele.

žarji iz gojzda z vso silo, toda avstrijska konjica jih naskoči ter zapodi daleč notri v gojzd. Pa ravno ko je jenjalo streljanje za malo časa, podere na tla sovražna topovska kroglja poveljnika prvega otočanskega bataljona, majorja Davida Pešica, ki je bil že v prejšnjih bitkah ranjen in odlikovan za svoje junaštvo. „Gospod stotnik Sekulić, prevzemite Vi poveljništvo bataljona, major je mrtev“, tako je zaklical bataljonov adjutant, in ta stotnik je boj nadaljeval. Vrlega mrtveca so pa peljali nekteri vojaki na lojtranceh v Pešto.

Trg Izašeg so pa potem zažgale sovražne granatnice ali haubice in bataljon ni mogel obdržati (proti premoči sovražnika) bojišča. Trikrat so naskočili 3 otočanski bataljoni in en bataljon Ogulincev na desni strani ležeči grič, ter ga osvojili, slednjic pa so se morali pred premočjo sovražnika umakniti.

Hud ogenj iz topov je bljuval pod poveljništvom slavnega in za Hrvate nepozabnega bana Jelačića iz njegove ugodne postojanke na Klappkove čete; ukljub temu bi le bila premoč sovražnika porazila 1. vojni zbor, ako bi bil ta vso svojo moč osredotočil proti banovim četam; ali iz

K pogrebu pride ne samo z naše dezele marveč tudi iz sosednjih ogromno število duhovnikov in drugih vernikov. Posebno s Kranjskega odpošljejo razna društva svoje deputacije.

Nj. Veličanstvo cesarja bosta zastopala grof E z y r a k y in grof P a a r.

Krsto bodo nosili duhovniki in sicer, ako bode lepo vreme, o d p r t o.

Vstajenje. — Kakor vsako leto, praznovalo se je tudi letos v soboto vstajenje na prav slovesen način. Ob peti uri popoldne se je vršilo vstajenje v stolni cerkvi ob ogromni udeležbi vernega občinstva. Procesijo je vodil kapitularni vikar J o r d a n ob asistenci mnogoštevilne duhovščine. Svirala je meščanska godba. Ob 6. uri je bilo vstajenje v župni cerkvi sv. Ignacija na Travniku, tu je vodil slavnost domači župnik g. Kokošar ob spremstvu duhovščine. Sprevod je spremljala častna kompanija vojakov in in je svirala vojaška godba. Na Placuti je bila slovesnost vstajenja ob 7. uri zvečer. Kakor vsako leto, bil je tudi letos ves trg čarobno razsvetljen; na vseh oknih so gorele sveče in prižigali so se umetni ognji. Svirala je mestna godba; vernega občinstva pa se je uprav trlo. Prav lepo se je obnesla ob ogromni udeležbi vernikov procesija tudi pri oo. Kapucinih. Ulice, po katerih se je pomikala, bile so vse krasno razsvetljene; prižigali so se na več krajih umetni ognji. Posebno krasno in nekaj v resnici izvanrednega je bilo kolo na senenem trgu, katerega je napravil g. Makuc, in s katerem se je izkazal v resnici pravega mojstra. Slovesnost je jako povečevalo sviranje vojaške godbe. Na istotako slovesen način se je praznovalo vstajenje v nedeljo zjutraj ob 6. uri na Kostanjevici in pri sv. Roku Podturnom.

Predrzni Terziti. — Dne 8. septembra l. 1899. je pisal dr. H. Tuma: „Grofa Coroninija se iznebimo tako ali tako. Da bi le še dal obečanih 100 tisoč gld. za vipavsko železnico, potem pa z Bogom!“ Ker so znani gospodje v krogu „Soče“ prav dobro poznali rahločutnost blagega grofa, začeli so ga v „Soči“ sramotiti, napadati, blatiti. S tem so dosegli svoj namen, kajti grof C. se je odpovedal svojemu državnozbornemu mandatu. V svojem odstopnem pismu je navedel med drugim kot vzrok „perfidno počenjanje in vedenje nekaterih maloštevilnih spletkarjev in zdražbarjev, katero pri rojakih ne le ne nahaja odločne zavrnitve, marveč jim celo ugaja“. —

neral grof Schlick*) (po rodu Slovak) stiskanemu krdélu pomoč, in sovražnik je pobegnil nazaj. Vkljub temu pa trdijo Mažari v svoji zgodovini, da so oni pod poveljnikom Klappom premagali bana pl. Jelačića 6. aprila 1849, kar pa ni res; saj pričajo tudi posledice te bitke o nasprotnem! Ker je bilo isti dan že pozno zvečer, se je zbral ves l. armadni ali vojni zbor polagoma v Gödöllö. Trije otočanski bataljoni so imeli isti dan 91 mož zgube, med mrtvimi in ranjenimi. Ker so potem stopali pod poveljnikom južne armade, čez katero je bil ban imenovan od cesarja, v vednih bojih, ni čudo, da je v istih bojih toliko mož padlo, da jih je od 3 bataljona Otočanov prišlo po vojni domov komaj nekaj nad eno tretjino, namreč od 1.400 mož komaj 580! To je bilo strašno tem bolj, ker je bila večina njih zakonskih mož. Oj žalostni spomini za zdaj toliko tlačeno hrvaško zvestobo! Do 40.000 udov je ostalo po tej vojski! —

*) Tega odličnega generala konjice, je imel pisec tega čast videti na Reki 6. junija 1859; on se je kmalu potem vdeležil tudi bitve pri Solferinu 24. junija 1859. Na eno oko je bil slep, pa vendar vrl vojak. Pis.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Potovalne črtice z Oggerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dalje.)

Izlet v Gödöllö preko Izašega in nekaj zgodovine iz leta 1848-49.

Ker sem želel obiskati tudi ces. in kralj. grad Gödöllö, ki leži severo-vzhodno od Budapešte na progi, ki vodi v po zlato rudi imenitno Ščavonco in ščavniško pogorje, mi je moj prijatelj 5. dan mojega lamošnjega bivanja tudi rad vstregel, ter je povabil še enega svojega prijatelja-stotnika, da smo po réku: „trije činijo družbo“, skupno napravili nepozaben izlet v te iz leta 1848-49 znamenite kraje in bojišča. V ta namen smo se peljali skoz mnogo ulic na že preje omenjeni ogromni vzhodni kolodvor ali Centrale. Ker se štabni častniki vozijo v l. razredu, sem se ve da tudi jaz prvokrat vstopil ter se vozil v tem razredu, ki je ves elegantno opravljen za visoko gospodo. Vozili smo se pa z nagličem tje ob 2^{1/2} pop. Peljali smo se skoz X. okraj: „Kőbánya“ ali Kőbánya (Steinhöhe) ki spada so

Goriški Slovenci bitko" občutijo izgubo tako vplivnega in odločnega zagovornika slovenskih koristij. To občutijo tudi krivci grofovega odstopa ter skušajo resnico pačiti in krivdo na druge zavračati. V zadnji številki "Soče" namreč trdi ti predrzneži, da je grofa prisilila klerikalna politika k odstopu, da so pisali o grofu obzirno in da ni o kakih surovih pobalinskih napadih na grofa v "Soči" ne duha ne sluha.

Da je to le gola hinavščina in predrzna laž, naj dokažejo nekateri citati iz predlanijske "Soče". Ta list, ki je že obljubljal skoraj vse goriške rodoljube, pisal je o grofu C.: "Visokorodni grof je zlorabil zaupanje našega naroda in sam pomagal vstvariti sedanje res škandalozne razmere. Med Slovence je začel po naključju, ker se je bil sprl z Italijani zaradi svojega žepa, ki tlačil pa tudi nas Slovence. Našega naroda ni čislal, njegovih težav in potreb ne pozna, slovenski jezik mu je tuj! — — — vrnil se je bil med Slovence, da bo moč in vpliv državnega poslanca zlorabil za bič, kateri bo vihtel nad Italijani — — —"

Kdo bo pošiljal za svojega zastopnika v parlament moža, ki nima nikake sposobnosti za parlamentarno življenje in je vrhu tega še grof, navzet srednjeveških nazorov, ki smatra zaupanje svojih volilcev le za lakajsko udanost svojih kolonov!

Volilci! Dokazite, da niste tisti srednjeveški hlapiči ošabnih nemških grofov in vitezov, ki so se bili pritepli v naše kraje, kjer se jim je imenitno godilo ob žuljih naših pradedov, katere so v zahvalo davili in obešali v svojo največjo zabavo!

V drugih člankih imenuje "Soča" grofa C. srednjeveškega grofa, lahkoživega plemiča, le pičlo izobraženega moža, muhastega človeka, stember korupcije itd. S takimi nesramnimi napadi so se "znebili" grofa C.! In zjaj se drzne "Soča" trditi, da je grof odstopil radi klerikalne politike, da ga ni pobalinsko napadala, marveč obzirno o njem pisala!

Predrzni Terziiti!

Za italijansko vseučilišče v Trstu. — Včeraj popoldne so sklicali nekateri ital. visokoolci v tuk. gledališču v smislu § 2. društvene postave shod, h kateremu so zbornali vse polno raznovrstnega občinstva obojega spola, največ seveda srborite mladeži. Na dnevnem redu je bilo vprašanje glede ustanovitve ital. vseučilišča v Trstu. Tu so se skušali v govorništvu razni mladi gospodje, katerim je pa občinstvo burno ploskalo, naj so pa isti govorili pametno ali neumno. Največje navdušenje je baje nastalo, ko je nekdo zaupil: "Viva l'Italia!", kar je odmevalo z velikanskim šundrom po celem gledališču.

Ko so se mladi gospodje po shodu pri banketu nekoliko okrepčali, drli so po mestnih ulicah ter prepevali razne izvijajoče pesmi ter kričali "Viva Gorizia italiana!" itd.

Med pesmimi, katere so gospodje prepevali, so se nahajale tudi razne garibaldinske. Mej temi tudi ona z refrénom: "Va fuori d'Italia, va fuori straniero".

Opomniti moramo, da ni kričanje teh pobčev našlo med občinstvom naha-jajočim se po ulicah, nobenega odziva, le kak gologlavi poglavček je semtertija vmes zažvižgal. Zaradi tega nastop teh mladih gospodov ni vrgel zemlje iz tečajev. Vendar pa so taki klici in take pesmi z refrénom, kakoršnega smo gori navedli, velika predrznost in bi morale poklicane oblasti taki nastope preprečiti. Vsaj tudi v Trstu začeli so naši ljubeznivi sosede s takimi nastopi. Ko se je pa vlado na take nastope opozorilo, rekala je ona vedno, da so to otročarije ter se ni zanje prav nič zmenila. Dne 14. in 15. februarja t. l. pa se je pokazalo, da je iz teh prejšnjih "otročarij" nastala prav resna otročarija, katera se ni dala odpraviti z mokro cunjjo, marveč z — bajoneti in kroglijami.

Zaupni shod štajerskih domoljubov v Celju je sklenil sledečo izjavo: Dne 24. sušca 1902 v celjskem "Narodnem domu" vsled vabila svojih tukajšnjih deželnih poslancev zbrani Slovenci izrekujejo enoglasno svoje globoko obžalovanje, da je "Slovenski Narod" v svojem listu od dne 24. t. m. štajerskim Slovincem priporočil kompromis v stvari samostojnih slovensko-nemških nižjih gimnazijskih razredov v Celju.

Tak nasvet smatrajo zbrani celjski Slovenci za opomin k pad vse sramotilnemu popustu osnovnih svojih kulturnih zahtev, k odstopu od ene prvih pridobitev glede svojih srednjih šol in tako k nemoškemu, strahopetnemu, brez značajnemu begu iz boja za obstanek naroda slovenskega.

nemških gimnazijskih razredov v Celju,

v katerih se vsaj trije predmeti učijo v slovenskem jeziku, — časnik, ki popolnoma prezira ravno v zadnji dobi tako glasno in sijajno dokazane pravice štajerskih Slovencev do treh popolnih srednjih šol slovenskih, — časnik, ki očigled tej sveti pravici nasvetuje popust one tako težko pribojevane malenkostne trohice od te pravice, — časnik, ki to postojanko podira, — tak časnik ni in ne more biti glasilo štajerskih Slovencev.

Ako bi res kak slovenski državni poslanec omejeval svoje parlamentarno delovanje v obrambo Celja v zmislu "Slovenskega Naroda", tak poslanec bi bil nevreden zaupanja svojih volilcev.

Dr. Deček, Baš, predsednik zbora, poročevalec.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1 do 25. marca poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Srednjemestna in šentjakobsko-trnovska ženska podružnica v Ljubljani po predsednicah Fr. dr. Tavčarjevi in Iv. Supančičevi dohodek veselice 1128 K, dr. Fr. Stor v Ljubljani Iv. Veselovo sapuščino 281988 K, veletržec Fr. Kollmann v Ljubljani ob svojem ozdravljenju za pirhe 300 K, upravništvo "Slov. Nar." 14690 K, Mohorjani v Dražgošah 3 K, begunjski Mohorjani na Gorenjskem 12 K, izkupilo za podarjeno uro 10 K, šentjakobski Mohorjani v Ljubljani 2420 K, neimenovan dobrotnik 100 K, občina Vremski Britof 20 K, podružnice: ženska v Novem mestu 264 K, izvenakademična v Gradcu 100 K, ženska v Mariboru 155 K, za Slov. Gradec in okolico 4181 K, v Gorjah na Gorenjskem 30 K, moška v Celju 15307 K, v Ilirski Bistrici 54 K, ženska v Celju 300 K, ženska v Ribnici pokroviteljstvo 200 K, (po "Sl. N."); posojilnice: v Mariboru 100 K, v Črnomlju 30 K, v Konjicah 50 K, v Brežicah 40 K, v Trebnjem 20 K, v Kamniku 50 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upliv hrane. — Neki angleški zdravnik trdi, da ima različna vrsta hrane tudi različen upliv na dušvni in telesni razvoj človeka. Tako na primer mora po njegovih izkušnjah človek, ki hoče biti energičen, drzen in hraber, dva meseca skupaj uživati samo volovsko meso. Teletina dela človeka brez volje in neodločnega. Mleko in jajca storé človeka razumnega in uljudnega. Za razvitek razuma je tudi dobro josti mnogo sadja, posebno jabolok.

Papirnat denar se je začel najprej rabiti na Španjskem. L. 1482. je jela vlada Mavrov na Španjskem počasi razpadati. Španjci so že prišli do mesta Alhama, ležečega v samem središču kalifovega kraljestva, ter so mu vzeli trdnjavo. Kalif Mulej Hazan je nabral zadnje moči, da bi odvezel Španjcem to važno postojanko. Španjci so se borili kot levi in kmalu bi se morali udati, ker je v blagajnicah zmanjkalo denarja. V tem pride gubernatorju grofu Cendili dobra misel v glavo. Nasvetoval je kralju, da bi dal v promet papirnat denar. Bil je to denar napravljen iz lepenke; na jedni strani je bila napisana vrednost papirja, na drugi podpis grofa Cendile. Zajedno je bilo ukazano, da morajo ne samo vojaki, ampak vsi prebivalci Alhama pod strogo kaznijo sprejemati ta papirnat denar za tako ceno, katera je na njem napisana. Gubernator je ob jednem razglasil, da se bodo po končani vojski ti bankovci pri vladnih blagajnicah zamenili za cvenkajoči denar. Ta misel se je pokazala v vsakdanjem življenju kot zelo dobra. Za vojaške potrebe denarja ni primanjkovalo in po končani vojski so prebivalci dobili za ta papir zlato. V tem slučaju se je zopet pokazala sila kot najboljša učiteljica človeka. Po letu 1482. se je papirnat denar rabil na cellem Španjskem in pozneje tudi v drugih krajih Evrope.

Roman reveža. — Kot krepak mož je šel Ivan Kučar v Kajro, kot slepec se je povrnil domov. Pri eksploziji dinamita je zgubil roki in oči. Neki odvjetnik se je zanj zavzel in revnemu Kučaru se je pripoznala odškodnina. Požrtvovalen prijatelj se mu je ponudil, da stori korake, ki so potrebni, da se mu odškodnina izplača. Kučar mu je podpisal neki papir in njegov požrtvovalni prijatelj je prišel nazaj z veselo vestjo, da je dobil 5000 frankov odškodnine. Kučar mu je hvaležno odšel za trud 100 gld. Njegov požrtvovalni prijatelj pa je sedaj nakrat pričel veselo živeti in poplačal je vse dolgove. Nekaterim je vsled tega postal sunljiv in doznali so, da je ta požrtvovalni prijatelj slepega reveža, Pavel Kvaternik iz Meje, dobil za Kučara odškodnine 50 000 frankov, a izplačal mu je samo 5000 frankov, ostalo je slepemu revežu poneveril. Danes so Pavla Kvaternika aretirali.

mali lični knjižici, namenjeni naši nežni

mladini v pouk in zabavo. Uredil jo je in založil Alojzij Merhar in jo je dobili v ljubljanskem semenišču. Vsebina te prijazne knjižnice obsega pesmice in povesti, ki so prav ukrojene na duše nedolžne dece.

Vse v pesmih in povestih je nepri-siljeno, naravno kakor sta naravna cvetica in žuboreči potoček h kateremu se ljubkajoč sklanja, kadar veje pomladna sapica, tako otročja, nedolžna in šegava kakoršna je srečna prva mladost. Da so "Marjetice" izšle v pomladi je popolnoma naravno in zato je tudi naravno, da si jo roditelji kupijo za svoje čitajoče ljubljenske. Cena 60 vin.

Narodno gospodarstvo.

V varstvo domačega vina.

Poslanec Pfeifer in tovariši so v seji dne 26. febr. t. l. vložili naslednji predlog v varstvo domačega vinskega pridelka:

Notorično je dognano, da vedno bolj narašča izdelovanje umetnega vina in se s tem znatno oškodujejo vinogradniki, ki so z velikimi denarnimi in časovnimi žrtvami ter mnogim naporom obnovili svoje po trtni uši opustošene vinograde. Umestne bi bile vsled tega zakonite odredbe, ki bi zajezile vedno naraščajočo produkcijo umetnih vin. To bi se doseglo bodisi z regresivnimi zakoni, bodisi z eventualno premembo pobiranja užitnine v zaprtih mestih, kakor je to že pojasnil v tej visoki zbornici prvopodpisani poslanec Pfeifer.

Ker se v zaprtih mestih pobira užitnina od vina v mestni meji, je to vino, kakor naglo pride v klet, brez vsake nadaljnje kontrole. In tako se zgodi, da mnogi nesolidni gostilničarji in trgovci, ki v kletih izdeljujejo umetno vino, od tega ne plačajo nikake užitnine ter s tem oškodujejo poštenega trgovca in krčmarja.

Da se temu zlu vsaj deloma z uspehom pride v okom, bi se moralo vinske zaloge v zaprtih mestih ravno tako vpisati in obdačiti, kakor v kletih gostilničarjev na deželi; ta ostrejša kontrola bi ne bila nikaka novotarija, ker obstoje enake fiskalne kontrole že za sladkor, žganje, kuhanje žganja itd.

Vsled tega predlagamo: Visoka zbornica skleni: "Visoka vlada se pozivlje, da stavi primerne nasvete v označenem smislu".

Ta predlog naj se izroči v poročanje davčnemu odseku.

Loterijske številke.

29. marca.

Grac 39 75 66 8 77
Dunaj 19 63 56 76 51

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na prim. r.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Priporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Lepa priložnost!!

Radi pozne zimske sezone, prodajam sledeče zimsko blago

po lastni ceni

Volneno in bombažasto Jaeger perilo za dame, gospode in otroke.
Volnene in bombažaste rokavice " " " "
Volnene in bombažaste nogovnice " " " "
Čevlje za dom " " " "
Volnene šerpe in rute. Kožuhaste ovratnike. Čepice za otroke.

I. Zornik v Gorici,

Gosposka ulica št. 7.

Edina slovenska zaloga vsih potrebščin za dame in gospode, gg. šivilje in krojače.